

Sygnatura akt I Ns 357/18

POSTANOWIENIE

Dnia 13 października 2021 r.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący SSR Marek Dziwiński

Protokolant Anna Kołatek

po rozpoznaniu w dniu 13 października 2021 r. w Kamiennej Górze

na rozprawie sprawy

z wniosku W. J.

przy udziale Syndyka Masy Upadłości J. W. B.

o zniesienie współwłasności

1/ wniosek oddalić;

2/ zasądzić od wnioskodawcy W. J. na rzecz uczestnika Syndyka Masy Upadłości J. W. B. kwotę 10.800,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;

3/ przyznać adw. T. Ł. od Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze) kwotę 8.856,00 zł w tym kwotę 1.656,00 zł podatku VAT, tytułem wynagrodzenia za pełnienie obowiązków pełnomocnika z urzędu.

.

Sygn. akt I Ns 357/18

UZASADNIENIE

Wnioskodawca W. J. wniósł o zniesienie współwłasności:

- 1) prawa własności nieruchomości położonej w K. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze, IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) o wartości 1 439 000 zł,
- 2) schodolazu o wartości 12 000 zł,
- 3) broni Diana P5 Magnum o wartości 3 000 zł,
- 4) laptopa Dell o wartości 4 000 zł,
- 5) sprzętu muzycznego w sklepie Sony-Infinity-Harman-kardon o wartości 12 000 zł,
- 6) drzewka bonsai dwumetrowego o wartości 4 000 zł,
- 7) dwóch komputerów, drukarki o wartości 2 000 zł,
- 8) monitora TV Panasonic do kamer o wartości 4 500 zł,

- 9) 5 szt. kamer oraz nagrywarki o wartości 15 000 zł,
- 10) towaru w sklepie o wartości około 100 000 zł,
- 11) mebli ogrodowych, obrazów i rzeźb o wartości 25 000 zł,
- 12) stylowych mebli w biurze, obrazów, lamp, zegara, radia, lustra, stojaka, globusa (barku) o wartości 50 000 zł,
- 13) półek i mebli na sklepie o wartości 30 000 zł,
- 14) Renault Laguny z nowym silnikiem i sprzętem muzycznym o wartości 50 000 zł,
- 15) Renault Kangoo o wartości 8 000 zł,
- 16) orbitreka York o wartości 4 500 zł,
- 17) aparatu Nikon d300 z oprzyrządowaniem o wartości 15 000 zł,
- 18) sprzętu AGD i RTV tj. dwóch mikrofalówek, dwóch lodówek, telewizora Sony, kuchenki ceramicznej, zmywarki do naczyń, opiekacza-grilla elektrycznego o wartości około 20 000 zł,
- 19) dwóch elektrycznych suszarek do rąk Siemens o wartości 2 000 zł,
- 20) sprzętu ogrodowego tj. kosiarki na kółkach, kosiarki ręcznej, karchera o wartości 2 000 zł,
- 21) opon Michelin z felgami aluminiowymi o wartości 1 000 zł,
- 22) akumulatora i prostownika o wartości 800 zł.

Wnioskodawca wniósł o przyznanie na swoją rzecz składników majątkowych nr 1,3-5,8,9,11,12,14-17,21,22, zaś uczestniczce postępowania J. M. składników majątkowych nr 2,6,7,10,13,18-20.

Uzasadniając wniosek wnioskodawca podał, że wraz z uczestniczką postępowania od 1990 roku tworzył nieformalny związek i w trakcie jego trwania nabyli wspólnie składniki majątku opisane we wniosku, przy czym firma (...), którą wspólnie założyli po 1993 roku, formalnie została zarejestrowana na uczestniczkę postępowania.

W odpowiedzi na wniosek uczestniczka postępowania J. M. wniosła o oddalenie wniosku w całości oraz o zasądzenie od wnioskodawcy na jej rzecz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu uczestniczka postępowania zaprzeczyła, aby była w związku konkubenckim z wnioskodawcą. Uczestniczka podała, że całe swoje życie mieszkała tylko z rodzicami przy ul. (...), z wnioskodawcą nie łączyło ją żadne pożycie, był to znajomy i do pewnego momentu pracownik jej firmy, który za swoją pracę pobierał wynagrodzenie. Uczestniczka wskazała, że w latach 1996 – 2012 wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku sprzedawcy, w latach 1990-1993 spotykała się z nim, ale nie mieszkali wspólnie, nie mieli wspólnych finansów. Uczestniczka postępowania wyjaśniła, że swoją firmę zbudowała samodzielnie i nigdy nie prowadziła z W. J. wspólnie żadnego interesu.

W dniu 20 stycznia 2021 roku Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze ogłosił upadłość J. M. oraz wyznaczył Syndyka Masy Upadłości w osobie W. B. (k. 450).

Postanowieniem z dnia 23 marca 2021 r. wobec ogłoszenia upadłości uczestniczki J. M. postępowanie zawieszono ze skutkiem od dnia 20 stycznia 2021 roku oraz podjęto je z udziałem syndyka masy upadłości W. B..

Syndyk masy upadłości zajął analogiczne stanowisko co uczestniczka postępowania J. M..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W. J. i J. M. poznali się w 1989 roku i od tego czasu, aż do 2016 roku ich relacje były dość bliskie, z tym że natężenie osobistych więzi przybierało raz mocniejszy raz mniej zażyły charakter. Nigdy jednak razem ze sobą nie zamieszkali.

Dowody: zeznania świadka J. P. (1) z dnia 7.10.2020 r. e-protokół rozprawy od 00:06:14 do 00:20:50, zeznania świadka A. W. z dnia 7.10.2020 r. e-protokół rozprawy od 00:20:50 do 01:02:36, zeznania świadka Z. N. z dnia 7.10.2020 r. e-protokół rozprawy od 00:48:22 do 01:02:36, zeznania świadka Z. K. z dnia 7.10.2020 r. e-protokół rozprawy od 01:37:48 do 01:45:06, zeznania świadka Z. S. (1) z dnia 11.12.2020 r. e-protokół rozprawy od 00:01:35 do 00:13:19, zeznania świadka M. R. z dnia 11.12.2020 r. e-protokół rozprawy od 00:13:19 do 00:44:51, zeznania świadka G. K. z dnia 11.12.2020 r. e-protokół rozprawy od 00:44:51 do 01:00:54, zeznania świadka J. L. z dnia 11.12.2020 r. e-protokół rozprawy od 01:19:44 do 01:41:10, zeznania świadka J. P. (2) z dnia 11.12.2020 r. e-protokół rozprawy od 01:41:10 do 01:53:51, zeznania świadka S. K. z dnia 11.12.2020 r. e-protokół rozprawy od 02:16:59 do 02:33:41, zeznania świadka Z. S. (2) z 4.02.2021 r. e-protokół rozprawy od 00:00:43 do 00:13:07, zeznania świadka R. B. z 4.02.2021 r. e-protokół rozprawy od 00:13:07 do 00:39:19, zeznania świadka P. K. z 4.02.2021 r. e-protokół rozprawy od 00:39:19 do 01:04:39, zeznania świadka K. S. z 4.02.2021 r. e-protokół rozprawy od 01:04:39 do 01:16:20, zeznania świadka R. C. z 4.02.2021 r. e-protokół rozprawy od 01:16:20 do 01:30:56, zeznania świadka P. S. z 4.02.2021 r. e-protokół rozprawy od 01:30:56 do 01:41:14, zeznania świadka E. B. z 4.02.2021 r. e-protokół rozprawy od 01:41:14 do 02:21:17, zeznania świadka M. B. z 4.02.2021 r. e-protokół rozprawy od 02:21:17 do 02:43:32, zeznania świadka A. R. na piśmie z 12.03.2021 r. k. 459-466, zeznania świadka M. K. na piśmie z 21.05.2021 r. k. 500, zeznania świadka C. B. z 9.04.2021 r. e-protokół rozprawy od 00:30:13 do 01:10:15, zeznania świadka J. M. z dnia 9.04.2021 r. e-protokół rozprawy od 01:10:15 do 03:30:10, zeznania świadka K. L. z dnia 7.07.2021 r. e-protokół rozprawy od 00:03:44 do 00:35:46, zeznania wnioskodawcy z dnia 13.10.2021 r. e-protokół rozprawy od 00:04:38 do 02:36:07, zdjęcie stron k. 137, treść smsów k. 138-140.

W 1993 roku J. M. otworzyła działalność gospodarczą i zaczęła prowadzić butik na ulicy (...) w K..

Dowody: zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej k. 154, zeznania świadka J. M. z dnia 9.04.2021 r. e-protokół rozprawy od 01:10:15 do 03:30:10.

J. M. i W. J. wspólnie zdecydowali, że działalność gospodarcza będzie prowadziła J. M. i na nią została zarejestrowana.

(okoliczności bezsporne, a nadto: zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej k. 154)

Ze środków uzyskanych z pożyczki, książeczki oszczędnościowej, odprawy z pracy, a także dochodów jakie osiągnęli J. M. i W. J., J. M. rozpoczęła działalność pod firmą (...), której przedmiotem była sprzedaż sprzętu elektrycznego .

Dowody: wypłata pożyczki k. 151, książeczka oszczędnościowa k. 152, zeznania świadka J. M. z dnia 9.04.2021 r. e-protokół rozprawy od 01:10:15 do 03:30:10.

W. J. pomagał J. M. w bieżącej działalności m.in. woził towar z hurtowni, pomagał w prowadzeniu sklepu.

Dowody: zeznania świadka M. D. z 7.10.2020 r. e-protokół rozprawy od 01:09:45 do 01:20:18, zeznania świadka P. K. z 4.02.2021 r. e-protokół rozprawy od 00:39:19 do 01:04:39, zeznania świadka K. S. z 4.02.2021 r. e-protokół rozprawy od 01:04:39 do 01:16:20, zeznania świadka R. C. z 4.02.2021 r. e-protokół rozprawy od 01:16:20 do 01:30:56, zeznania świadka C. B. z 9.04.2021 r. e-protokół rozprawy od 00:30:13 do 01:10:15, zeznania świadka J. M. z dnia 9.04.2021 r. e-protokół rozprawy od 01:10:15 do 03:30:10, zeznania świadka M. K. na piśmie z 21.05.2021 r. k. 500, zeznania wnioskodawcy W. J. z 13.10.2021 r. e-protokół rozprawy od 00:04:38 do 02:36:07.

W listopadzie 1996 roku J. M. zatrudniła W. J. na stanowisku sprzedawcy w swojej firmie (...). W. J. pracował tam do 31 sierpnia 2012 roku, z przerwą od kwietnia 2009 do września 2010 r.

Dowody: świadectwa pracy W. J. k. 81-82, wniosek do urzędu pracy k. 155.

Podejmował on istotne decyzje w firmie i był postrzegany przez pozostałych pracowników jako szef.

Dowody: zeznania świadka J. L. z dnia 11.12.2020 r. e-protokół rozprawy od 01:19:44 do 01:41:10, zeznania świadka R. B. z 4.02.2021 r. e-protokół rozprawy od 00:13:07 do 00:39:19, zeznania świadka P. S. z 4.02.2021 r. e-protokół rozprawy od 01:30:56 do 01:41:14, zeznania świadka M. B. z 4.02.2021 r. e-protokół rozprawy od 02:21:17 do 02:43:32.

W. J. korzystał z samochodów nabytych na potrzeby działalności J. M. i zajmował się ich serwisowaniem.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 30 sierpnia 2001 roku J. M. kupiła zabudowaną nieruchomość położoną przy ulicy (...), na działce nr (...) o powierzchni 3673 m², dla której Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze prowadzi księgę wieczystą nr (...).

Dowody: umowa sprzedaży k. 75-80.

J. M. zaciągnęła pożyczkę na zakup tej nieruchomości.

Dowody: umowa sprzedaży k. 75-80, umowa pożyczki k. 225-227.

J. M. początkowo miała tam magazyn, a z czasem otworzyła biuro i przeniosła do niego sprzedaż. W części nieruchomości W. J. urządził mieszkanie.

(okoliczności bezsporne)

Sąd zważył co następuje:

Ustaień powyższych dokonano w oparciu o zeznania świadków oraz zeznania wnioskodawcy, którzy dali ogląd na temat osobistej relacji łączącej J. M. z wnioskodawcą, prowadzenia działalności zarobkowej. Dowody z dokumentów były sporządzone w przepisanych formach, ich autentyczność nie budziła wątpliwości, dawały podstawę dla ustalenia stanu faktycznego w sprawie. Z powyższego materiału dowodowego można wywnioskować, że związek pomiędzy wnioskodawcą a J. M. nie był tak płytki jak podawała to J. M., nie był jednak też tak głęboki jak przedstawiał to W. J.. Nie przybrał on charakteru konkubenckiego, jeśli za taki uważa się związek faktyczny podobny do związku małżeńskiego. Wnioskodawca i J. M. nigdy nie mieszkali ze sobą. Nie ma też podstaw by twierdzić, że prowadzili wspólne gospodarstwo domowe, bądź też by mieli wspólne finanse. Można też dostrzec, że w ostatnim okresie ich więzi osłabły. Trzeba jednak zgodzić się z wnioskodawcą, że ich partnerstwo, zażyłość, miały swoje konsekwencje w sferze finansowej. Niewątpliwie musiało dochodzić do mieszania się majątków i wiarygodnie brzmią zeznania wnioskodawcy, że przynajmniej część odpraw, świadczeń dodatkowych uzyskiwanych w kopalni (zakładu pracy wnioskodawcy) przeznaczał on na działalność prowadzoną przez J. M..

Dodatkowo trzeba zauważyć, że relacje te ulegały przeobrażeniu i z czasem przybrały formę kompromisu, wzajemnego uzależnienia się od siebie. Co charakterystyczne, dla pracowników sklepu (...) był „szefem” decydującym o najistotniejszych sprawach. Z kolei osoby bliżej znające W. J. i J. M. (E. B. - kuzynka W. J., czy też A. R. - siostra J. M.) wskazywały wręcz, że relacji osobistych nie było już od co najmniej połowy lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku. Trzeba przyjąć, że ani ten pierwszy, ani drugi odbiór ich relacji, nie był pełny. Zresztą wnioskodawca jak i J. M. w zależności od potrzeb przedstawiali siebie i ich wzajemne relacje tak jak było im wygodnie i jak przez dane osoby chcieli byli odbierani. Dla W. J. istotna była pozycja w firmie i benefity, które z niej czerpał. Wszak w dużym stopniu przyczynił się do jej stworzenia i rozwoju. Z kolei J. M. znajdowała oparcie we wnioskodawcy jako mężczyźnie – to on zajmował się zagadnieniami technicznymi firmy, woził ją samochodem, nie chciała też być postrzegana jako osoba samotna. J. M. chętnie zabierała partnera na spotkania biznesowe, aby zabrał głos w pewnych sprawach jako mężczyzna, dał jej wsparcie. Ponadto dzięki partnerowi J. M. miała z kim spędzać wydarzenia okolicznościowe np. sylwestra, czy też wolny czas.

Należy powtórzyć, że wzajemne relacje prowadziły do sytuacji, że majątki W. J. i J. M. mieszały się. Sam fakt, że strony pewną rzecz nabywały wspólnie (ze środków pochodzących jednocześnie z dwóch majątków) nie oznaczał automatycznie, że taki przedmiot stanowi współwłasność. Decydujące było, aby zgodna wola stron obejmowała chęć nabycia danego przedmiotu na współwłasność. Odtworzenie woli stron z oczywistych powodów musi nastąpić „na chwilę dokonania konkretnych przysporzeń”.

Wnioskodawca domagał się zniesienia współwłasności nieruchomości oraz ruchomości szczegółowo opisanych we wniosku inicjującym niniejsze postępowanie. Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 210 § 1 zdanie 1 k.c. każdy ze współwłaścicieli może żądać zniesienia współwłasności.

Do przeprowadzenia rozliczeń pomiędzy byłymi partnerami można zastosować przepisy o współwłasności jedynie w sytuacji, gdy konkubenci (partnerzy, osoby związane ze sobą) nabyli jakąś rzecz i są jej współwłaścicielami i razem uzgodnili zamiar nabycia rzeczy w ramach współwłasności. Jest to o tyle istotne, że współwłasność musi być stwierdzona i wynikać z czynności, którą podjęli konkubenci, bowiem samo łożenie przez jednego partnera na rzecz drugiego nie wywołuje skutku współwłasności. Z współwłasnością mamy do czynienia, gdy konkubenci np. kupią wspólnie jakąś rzecz lub jeden z partnerów przeniesie część własności na drugiego. Zatem, aby w ogóle rozpatrywać możliwość zniesienia współwłasności jakiejś rzeczy konieczne jest pozytywne ustalenie, że mamy do czynienia ze współwłasnością. Istotą współwłasności jest bowiem to, że dana rzecz przysługuje niepodzielnie kilku osobom.

Fakt prowadzenia przez J. M. działalności gospodarczej i fakt, że gros rzeczy było nabywanych na potrzeby tej działalności i wyposażenia czy dekoracji sklepu, każe przyjąć, że rzeczy te były własnością właścicielki sklepu, a nie przedmiotem współwłasności, a wynikało to właśnie z ustaleń nabywców rzeczy. Oczywiście to porozumienie co do nabywania rzeczy dla J. M. nie przybierało jakiejś szczególnej formy. Można więc zakładać, że dla W. J. i J. M. było wręcz oczywiste, że nabywane rzeczy stają się własnością J. M., skoro to ona jest właścicielką sklepu. Ona też odpowiadała finansowo za tę działalność.

Przytaczane twierdzenia stron co do przeznaczenia poszczególnych składników majątku, zwłaszcza, że obecnie istnieje pomiędzy nimi zaogniony konflikt, należy ocenić z pewną rezerwą i dystansem. Na gruncie niniejszej sprawy nie można przyjąć, że W. J. i J. M. byli współwłaścicielami nieruchomości położonej w K. przy ul. (...). Nieruchomość ta została zakupiona przez J. M. z jej środków i weszła do jej majątku. Fakt ten potwierdza przedłożona umowa notarialna. Również na dokumencie umowy pożyczki bankowej nazwisko J. M. widnieje jako strona umowy. To J. M. była umocowana do sprzedaży tej nieruchomości w 2019 roku, na podstawie której dokonano stosownego wpisu w dziale II księgi wieczystej prowadzonej dla nieruchomości położonej w K. przy ulicy (...). Trzeba przypomnieć, że zgodnie z przepisami art. 1 ust. 1 oraz art. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece księgi wieczyste prowadzi się w celu ustalenia stanu prawnego nieruchomości, a także domniemywa się, że prawo jawne z księgi wieczystej jest wpisane zgodnie z rzeczywistym stanem prawnym. Zauważyć należy, iż wnioskodawca nie wystąpił z powództwem o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym. W tych warunkach oczywistym jest, że sporna nieruchomość była składnikiem majątku J. M..

Należy pamiętać, że działalność gospodarcza, na potrzeby której nabyto większość rzeczy ruchomych była zarejestrowana na J. M.. Fakt ten wynika z przedłożonego do akt sprawy zaświadczenia z (...). Trzeba przy tym stwierdzić, że taka była decyzja samych stron – W. J. i J. M.. W. J. znał konsekwencje i korzyści wynikające z tego faktu. W związku z wyżej opisaną działalnością gospodarczą J. M. odprowadzała daniny publiczne, zaciągała zobowiązania i ostatecznie z tego majątku prowadzono egzekucję. Wkład pracy i środków W. J. nie mógł doprowadzić do zmian właścicielskich firmy (...). Po zakończeniu pracy w kopalni (...) został zatrudniony przez J. M. jako pracownik w jej firmie.

Na koniec należy zauważyć, że większość rzeczy wymienionych we wniosku już nie istnieje w wyniku normalnego zużycia i chociaż to już dyskwalifikowało żądanie zniesienia współwłasności.

Z powyższych względów należało oddalić wniosek.

W niniejszej sprawie interesy stron były ze sobą niewątpliwie sprzeczne, a główny ciężar postępowania dotyczył ustalenia własności rzeczy. Wynik postępowania był niekorzystny dla wnioskodawcy W tych warunkach na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. należało wnioskodawcę obciążyć obowiązkiem zwrot kosztów postępowania Syndyka Masy Upadłości J. W. B.. Na koszty te składało się wynagrodzenie pełnomocnika, którego wysokość została obliczona na podstawie przepisu § 5 pkt 6 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

O wynagrodzeniu przyznanym dla adwokata T. Ł. od Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze) orzeczono na podstawie § 11 pkt 6 w zw. z § 8 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu. Wynagrodzenie w kwocie 7 200 zł zostało zgodnie z § 4 ust. 3 cyt. rozporządzenia powiększone o podatek VAT.